

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z odwołania B.B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o składki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 listopada 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża odwołującego się kosztami postępowania kasacyjnego organu rentowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 6 września 2018 r. oddalił apelację B.B. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 24 października 2017 r., oddalającego wniesione przez niego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 30 czerwca 2017 r., odmawiającej ubezpieczonemu umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz Fundusz Pracy przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, za wskazane tą decyzją okresy.

Odwołujący się wywiódł skargę kasacyjną od powyższego wyroku, podnosząc zarzut naruszenia art. 1 ust. 13 pkt 1 w związku z art. 1 ust. 1 oraz art. 1 ust. 6 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu

nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U., poz.1551; dalej jako: „ustawa o umorzeniu należności”). Z powołaniem się na powyższy zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

We wniosku o przyjęcie skarg kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżność w orzecznictwie sądów, sprowadzającej się do rozstrzygnięcia kwestii, "czy przy wydawaniu decyzji, o której mowa w art. 1 ustawy o umorzeniu należności na podstawie pkt 1 albo o odmowie umorzenia należności na podstawie pkt 2 ZUS, a potem także sąd w postępowaniu wszczętym wskutek odwołania ubezpieczonego, powinny od podstawy ustalać, jakie składki powinny zostać umorzone na podstawie art. 1 ust. 1 oraz art. 1 ust. 6 tej ustawy".

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania lub o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Strona wnosząca skargę kasacyjną, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o

tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, rzeczą skarżącego jest wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, ze sprecyzowaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia powinna mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147). Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów zobowiązuje zatem skarżącego do określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W zakresie sformułowanego przez siebie pytania, na gruncie wskazanych przepisów, ubezpieczony domaga się ponownego ustalenia należności, które według niego powinny podlegać umorzeniu.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku prawidłowo przyjął, że z przepisów ustawy o umorzeniu należności wynika, iż postępowanie w przedmiocie umorzenia należności w trybie tej ustawy jest dwuetapowe. W pierwszej kolejności organ rentowy, na podstawie art. 1 ust. 8 powołanej ustawy, wydaje decyzję w sprawie określenia warunków umorzenia, w której ustala kwoty należności podlegające umorzeniu. W drugim etapie, z mocy art. 1 ust. 13 tejże ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o umorzeniu, bądź o odmowie umorzenia należności w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12. Wobec niezaskarżenia decyzji organu rentowego z dnia 3 grudnia 2014 r., dotyczącej podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 1 lipca 2006 r. 20 lutego 2013 r., jak też prawomocnego oddalenia odwołania od decyzji z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie warunków umorzenia (które stanowiły przedmiot rozpoznania w postępowaniu w sprawie VI U 423/15), obie te decyzje są prawomocne i wiążą Sąd oraz strony (art. 365 w związku z 366 k.p.c.). Bez ich wzruszenia nie sposób jest na obecnym etapie kwestionować mocy wiążącej tych decyzji i dowolnie ustalać innego okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez wnioskodawcę, ani „reaktywować” 12-miesięcznego terminu na zapłatę należności niepodlegających umorzeniu, a także „ustalać od podstaw, jakie składki powinny zostać umorzone”. Przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu była prawidłowość wydanej przez organ rentowy decyzji z dnia 30 czerwca 2017 r., odmawiającej umorzenia ubezpieczonemu należności składkowych wobec niespłacenia przez niego należności niepodlegających umorzeniu, które stanowiły podstawowy warunek do umorzenia należności wobec organu rentowego. Przyjęcie powoływanej przez skarżącego interpretacji art. 1 ust. 13 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, prowadziłoby w istocie do obejścia przepisów art. 365 i art. 366 k.p.c.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 102 k.p.c.

as